

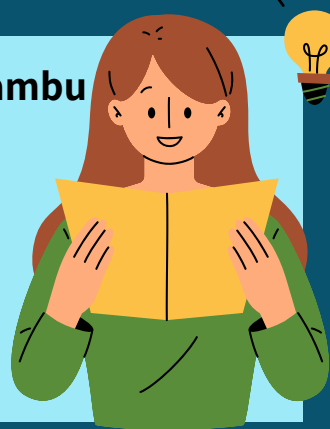

Rimbewu & Rimbewu bya vaaki

eka Vulavisisi bya ku vaviseka ka miehleketo eka Mindhavuko yo Hambana

Rimbewu na rimbewu bya vaaki hi ku ya hi vonelo ra le Vupeladyambu

- **Rimbewu (sex)** ri kongomisa eka swihlawulekisi swa ntumbuluko ni swa miri leswi munhu a velekiweka na swona.
- **Rimbewu bya vaaki (Gender)** ri hlamusela ndlela leyi vanhu va ti twisisaka ha yona ni ndlela leyi va tihlanganisaka ni swiphemu swin'we ni milawu ya vaaki leyi fambisanaka ni rimbewu.

Hikokwalaho ka yini rimbewu bya vaaki byi ri bya nkoka eka ndzavisiso wa ntshikelelo wa khombo?

- **Ku hambana ka** rimbewu na/kumbe **rimbewu bya vaaki ku tsariwile eka matsalwa**, xikombiso eka tinxaka ta swiendlakalo swo chavisa leswi ku hlanganiwaka na swona na swikombiso swa ku vaviseka ka miehleketo. Ku hambana loku ku vumbiwa hi mimpimanyeto ya ndhavuko na ripfumelo, **leswi tlakusaka swivutiso swo tika** mayelana na ndlela yo **katsa timhaka ta rimbewumbirhi na loko kungari rimbewumbirhi hi ku hlayiseka na hi xichavo eka ndzavisiso wa mindhavuko yo hambana.**

Mintlhotlho Leyi Tolovelekeke & Swintshuxo Leswi Ringanyetiweke

Swa Nawu na Mahanyelo

Mintlhotlho: Ku hambana ka rimbewu a ku amukeriwi kumbe ku tekiwa tanihi nandzu ematikweni man'wana, leswi vekaka vatekaxiave ekhombyeni ro vaviseka emirini ni ku khomiwa. Tihuvo to kambisisa mahanyelo lamanene ematikweni man'wana ti ala ku katsa tindlela to hambana-hambana to hlamula eka vulavisisi.

Swintshuxo: Katsa nhlawulo wa 'ndzi tsakela ku ka ndzi nga hlamuli', ku pfumelela mutekaxiave leswaku a nyika tinhlamulo hi ku ntshuxeka, kumbe ku tirhisiwa mbhurusano wa khwalithetivi leswaku ku hlengeletwa tinhlamulo leti nga ni vuxokoxoko byo enta naswona leti hlamuselaka mavonelo hi ku hetiseka.

Mpimo

Mintlhotlho: Eka tindzimi to tala, a ku na marito yo hambanisa kahle rimbewu (sex) na rimbewu bya xikaya (gender), kumbe marito lawa ya nga kona a ya tirhisiwi ngopfu eka mavulavulelo ya siku na siku.

Xintshuxo: Nyika tinhlamuselo ta rimbewu ra ntumbuluko ni ta vutitivisi byo hambana bya rimbewu bya vaaki.

Ku Endla Mimpimo ya Tinhlayo

Ntlhotlho: Matimba ya le hansi ya tinhlayo ya tala ku va ntlhotlho loko ku endliwa vulavisisi bya mintokoto ya vanhu lava nga eka mitlawu leyi langutanaka na ku hlawuriwa kumbe ku tshikeleriwa hi tindlela to hambana.

Swintshuxo: Hlawula swikambelo leswi nga landzeleliki swipimelo swo karhi swa tinhlayo, maendlelo ya vulavisisi bya khwalithetivi, kumbe hlanganisa swiyenge swin'wana swa vutitivisi bya rimbewu bya vaaki leswaku ku engeteleka matimba ya tinhlayo.

Ku vika

Mintlhotlho: Valavisisi va nga tirhisa tinhlamuselo to hambana ta rimbewu na rimbewu bya vaaki eka vulavisisi bya vona, naswona tiatikili leti nga na xikongomelo lexinene ti nga tirhisiwa hi ndlela yo biha ku yisa emahlweni xihlawuhlawu na ku sola.

Swintshuxo: Matsalwa lawa ya kandziyisiweke ya fanele ku katsa tinhlamuselo leti nga erivaleni, xitatimende xa xiyimo, naswona valavisisi va fanele ku va na vutihlamuleri bya migingiriko ya ku hundzisela vutivi leswaku va ta pfuna ku hlamusela mhaka.

Xana wa switsakela ku avelana miehleketo ya wena eka nhlokomhaka leyi?

Nghena eka xiyenge xa rimbewu na rimbewu bya vaaki xa ntirhisano wa misava hinkwayo ya vulavisisi bya ku vaviseka ka miehleketo.